

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ АМЕРИКИ. ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BERGEN 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERGEN 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛТ ПЕРЕБИРАЄ СПРАВУ СТРАЙКУ

ВАШИНГТОН. — Національна Воєнна Рада Праці повідомила телеграфічно конференцію майнерів і власників копалень, що вона вважає теперішній майнерський страйк „нарушенням приречення не страйкувати“, як також знехтуванням директиви з дня 25 травня ц. р., якою доручено юнії Юнайтед Майн Воркерс оф Америка та власникам копалень, заключити новий контракт. Ось тому, сказано в телеграмі, Рада Воєнної Праці не визнає ніяких договорів, заключених вчасі майнерського страйку, та передає цю справу президенту.

Президент Рузвелт відбув надзвичайні наради з секретарем Ікесом, директором Воєнної Мобілізації Бірнсом та вісьмома членами Воєнної Ради Праці.

ЗНОВА РАДЯТЬ НАД ПРОТИСТРАЙКОВИМ ЗАКОНОПРОЄКТОМ.

ВАШИНГТОН. — Палата репрезентантів рішила взяти під обрані протистрайковий законопроект Сміта-Конелі.

Мімо спротиву з боку адміністрації комітет для військових справ, що розглядав проект задержав у ньому постанову про 30-денне „охолодження“ перед страйком, як і тайне голосування робітників у справі страйку під наглядом секретаря праці.

Речники адміністрації були переконані, що ці постанови викличуть більше страйків, бо робітники в воєнній індустрії дали добровільне приречення не страйкувати.

СЕКРЕТАР СКАРБУ ЗА ВІДКЛАДАННЯ 25% ПРИХОДІВ НА ЗАКУП ВОЄННИХ БОНДІВ.

НЮАРК (Нью Джерзі). — Секретар державного скарбу Г. Моргентав мол. заявив газетарам, що воєнне фінансування в 1943 р. вимагатиме додатково 45 мільярдів доларів. Це значить, казав він, що кожна американська родина повинна відложити са закуп воєнних бондів не менше як 25% свого приходу.

НЕПРАВИЛЬНЕ ВІДЖИВЛЕННЯ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

ГАТ СПРІНГС. — У звіті споживчої секції Харчової Конференції Об'єднаних Держав, котра викінчує тут свої наради, сказано, що більше як одна третина новобранців у Злучених Державах нездібна фізично до військової служби. Головною причиною відкинення від військової служби були злі зуби, що є вислідом злого харчування. Недавні студії над робітниками в воєнній індустрії виказують теж, що і там широко поширене неправильне відживлення, що значно підриває видатність праці робітників.

ЛІКАР П'ЯТЕРНЯТ ДІОНІВ ПОМЕР.

НОРТ БЕЙ (Канада). — Тут помер на запалення легенів д-р Ален Дафов, зв'язний в цілому світі як одинокий досі лікар, котрий вдержав при життю п'ятернята.

У 1934. році він давав лікарську поміч при народженню дітей канадійського фермера Діона.

УРЯД ЖАДАЄ СПИСУ МАЙНА АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН В ЧУЖИХ КРАЯХ.

ВАШИНГТОН. — Державний Скарб зарядив, аби всі особи під юрисдикцією американського уряду, та всі американські громадяни, що знаходяться в чужих державах, подали урядови звіт про якінібудь уділ у якінебудь маєтку в якінебудь чужим краю. Список треба виготовити до 30 серпня ц. р.

200 МІЛІОНІВ СПАДКОВОГО ПОДАТКУ.

ДІТРОЙТ (Мішиген). — Сума податку, що буде заплачений від спадщини відомого фабриканта автів, Едсея Форда, переїде 200 мільярдів доларів.

СЕНАТ ЗАТВЕРДИВ ПРОДОВЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ДОГОВОРІВ.

ВАШИНГТОН. — Сенат прийняв ухвалу вже палатою репрезентантів резолюцію, на дволітне продовження обосторонніх торговельних договорів без конгресового вмішування.

Ухвалу вважають побідою для адміністрації та виявленням сентименту сенату за міжнародною кооперацією по війні.

НОВИЙ ПОДАТКОВИЙ ЗАКОН УХВАЛЕНИЙ.

ВАШИНГТОН. — Сенат ухвалив 62 голосами проти 19, новий податковий закон, який ввійде в життя з днем 1. липня 1943. р.

Новий закон „дарує“ податок за 1942 р. в цілості, коли він не переходить \$50; дарує \$50 коли податок не переходить \$66.67. Колиж податок за 1942 переходив \$66.67, новий закон дарує тільки 75%. Решту, себто 25% податку за 1942 р., можна сплатити двома ратами, а це 15 червня 1944 р. і 15 червня 1945 р. Другу рату податку за 1942, яка припадає на 15 червня ц. р. треба заплатити. Від 1. липня ц. р. будуть обтягати з платні 20%.

AUTHORS AND PUBLISHERS OF "SABOTAGE" RETRACT MISSTATEMENTS ABOUT "SVOBODA," ITS PUBLISHER, AND EDITOR

I. Text of Retraction

May 20, 1943

Mr. Luke Myshuha
and Ukrainian National Association
as Owner and Publisher of the
Newspaper SVOBODA
c/o John Drewen, Esq.
Jersey City, N. J.

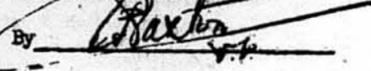
In re: Myshuha and Svoboda in connection
with claims against the book en-
titled SABOTAGE

Dear Sirs:

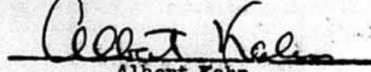
We are writing with the authority and approval of the authors with respect to the references to Mr. Luke Myshuha and Svoboda in the book SABOTAGE. A careful examination of the facts indicates that there is no justification for including Mr. Myshuha and SVOBODA in the chapter entitled "Bombers and Killers." You may be sure that any such references will be deleted from the said chapter in any subsequent editions.

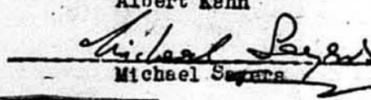
Very truly yours

HARPER & BROTHERS

By

The undersigned Albert Kahn and Michael Sayers, authors of the book SABOTAGE, approve the above letter and authorize that the publishers, Harper & Brothers, send such letter to Mr. Luke Myshuha and The Ukrainian National Association as owner and publisher of the newspaper SVOBODA.

Albert Kahn

Michael Sayers

II.

TEXT OF U.N.A. AND "SVOBODA" ATTORNEY'S LETTER TO HARPER AND BROTHERS

Demanding A Retraction From "Sabotage" Publisher and Authors

Law Offices
DREWEN & NUGENT
921 Bergen Avenue
Jersey City, N. J.

Harper & Brothers,
40 East 33rd Street,
New York, N. Y.

October 30th 1942

Gentlemen:

As attorneys for and on behalf of the Ukrainian National Association, Inc. we protest against the publication and sale by you of the book "Sabotage" on the ground that Chapter 5 thereof, in itself and as aggravated by the innuendoes arising from the book as a whole, is a libel upon the Association and upon its official organ, the daily newspaper SVOBODA.

Chapter 5, which comprises pages 80 to 98, both inclusive, is entitled "Bombers and Killers." From the beginning of Chapter 5 to and including the first half of page 93, there is set forth what is given to be a description of the characters, affiliations, exploits and crimes of divers persons named in succession, and who in and by the text appear as kidnapers, murderers, torturers, rapists, assassins, saboteurs, terrorists, high-powered vandals, and as the secret agents, spies and provocateurs of foreign governments and powers, having and executing aims inimical to the peace, safety and security of the United States and its people. The last portrait in this gallery is presented as that of one Senyk-Gribivsky, to whom is given the sobriquet "Salesman of Terror." In immediate sequence to this and to the matter thus far described, is printed the following (Page 93, middle):

"On the last evening he spent in the United States before leaving for Germany, Senyk-Gribivsky visited an office at 83 Grand Street, Jersey City, New Jersey. He went there to pick up confidential mail which he was to carry to Europe, and to leave final orders for ODWU work in the United States.

Eighty-three Grand Street, Jersey City, is the headquarters of the powerful Ukrainian Na-

(Concluded on page 3)

НІМЕЧЧИНА МУСИТЬ ВІДДАТИ ВСЕ, ЩО НАГРАБИЛА В ЧУЖИХ КРАЯХ

ЛОНДОН. — Дня 7. квітня вайквант Саймон за- явив від імені британського уряду, що Аліянти по- годились щодо того, щоб заставити Німеччину від- дати все все що можливе з того, що вона загарбала в окупованих нею краях. Тепер ця справа була об- говорювана в палаті лордів, де вайквант Крейборн подав, що над її розвязкою працює постійно комітет, зложений з знавців. Він сказав, що годі виробити щодо цього точний план, бо він міг би бути нездій- снним в практиці. Знову лорд Могом стояв за те, що хоч британці завжди милосердяються над бідним, то в тому випадку треба буде стягнути з Німеччини все, що тільки дасться стягнути, не звертаючи уваги на терпіння населення. Казав: Німці будуть через те терпіти, але вони собі на це заслужили.

500 НІМЕЦЬКИХ ЛІТАКІВ НАД КУРСЬКОМ.

ЛОНДОН. — Чи не початок німецької офензиви проти Советів? Так питають себе воєнні знавці, по- чувши, що німці кинули на советським фронті 500 лі- таків на Курськ. Советське звідомлення подає, що німці атакували в повітрі п'ять разів при чому втра- тили 123 літаки. Курськ — це важний комунікацій- ний вузол. Має важне стратегічне значіння. А теж як і той центр, звідки заосмотрюють советські війська в поживу.

НА АТТУ ЗГИНУЛО 1,500 ЯПОНЦІВ.

ВАШИНГТОН. — Яка була на Атту боротьба а- мериканських частин з японськими видно по тому, що комунікат маринарки стверджує, що нараховано на Атту 1,500 японських трупів, а в полон взято тільки чотирьох японських вояків. До цього треба додати, що решту загинувших вояків самі японці поклали.

В КИТАЮ ЯПОНЦІВ ЦІЛОМ РОЗГРОМЛЕНО.

ЧУНГКІНГ (Китай). — Столиця демократичного Китаю повна радості. Японська офензива, що мала дінняти свого вершка заняттям Чунгкінгу, скінчилась японським розгромом такої міри, що нараховують, що японці втратили за два останні тижні 30,000 во- яків.

ПАПА ПРОТИ ВІДПЛАТ, А ЗА ЛЮДСКІСТЬ.

БЕРН (Швайцарія). — Папа Пій XII., промовля- ючи до Колегії Кардиналів, звернувся до всіх во- юючих з проханням залишити саіне божевілля тоталь- ної війни, зокрема здержатись від відплат шляхом повітряних налетів і бомбардувань та повернути на Христову дорогу, поки не буде запізно. Папа казав, що різні моральні виправдання в часі війни противо- ричать законам, даним Вічним Суддею.

За Польщу „з законними аспіраціями“.

Папа згадуючи за терпіння польського народу, заявив, що той нарід заслужив собі на будуччину, що відповідала його законним аспіраціям і величі його посвяти, і то в Європі, що відродилася на Христо- вих засадах.

НЕ ТАК ЛЕГКО З ЗГОДОЮ.

АЛЬЖІР. — Як тяжко вести нераз працю навіть там, де вже формально є згода, бачимо на французь- ким прикладі в Африці. Ген. Жірод стоїть при тому, що в його руках повинна бути надалі повнота закон- ної влади. Та ген. де Голь і його сторонники ще з тим не погодилились. Посли Злучених Держав і Бри- танії докладають тепер зусиль як посередники, щоб згода вдержалась.

ОПРОКИДУЄ НІМЕЦЬКІ ВИПРАВДАННЯ.

ЛОНДОН. — Перший лорд адміраліції, А. В. Алікзендер, заявив в палаті послів, що в травні втрати Аліянти на морі через ворожі субмарини були най- менші. Німецька пропаганда на те відповіла, що в тому місяці корабельний аліантський рух був най- слабший. Алікзендер виказав, що саме в тому місяці він був найбільший.

ПЕВНІ СКОРО ІНВАЗІЇ ЄВРОПИ.

МАДРИД. — Вісти, які доходять з Французької Рів'єри, стверджують, що в Італії переконані, що Аліянти можуть зачати інвазію Європи кожної хви- лини. Назагал панує переконання, що інвазія зачнеть- ся одночасним наступом на Сицилію, Сардинію та Пантелерію, бо це вважається вступом до властивої інвазії. Італія скріпила свої сили на тих островах, але так є, що кораблі до них уже не допливають, бо морська комунікація перервана через постійні бом- бардування.

ДАВАЙТЕ ЩЕ БІЛЬШЕ БОМБЕРІВ З АМЕРИКИ!

ЛОНДОН. — Американські летуни, що тепер бом- бардують день за днем Європу, а зокрема на Серед- земному морі Сицилію, Сардинію та Пантелерію, ни- щать ворога з таким успіхом, що в Англії глядять на них з повним подивом і кажуть: Послайте нам тих бомберів ще більше, а війна скоро покінчиться.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед повною ціною, в котрій оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Перемогла Правда

На іншому місці сьогоднішнього числа часопису поміщено заяву американської видавничої компанії "Гарпер енд Бродерс", що видала книжку п. н. "Саботаж", якої авторами є Алберт Кан і Майкел Сейерс, що теж підписали цю заяву. Що ця заява означає вяснить до певної міри одно з писем адвокатої канцелярії Друен енд Ноджент, правних заступників Українського Народного Союзу, як видавця "Свободи", яке містимо під згаданою заявою, а яке було вислане до Гарпер енд Бродерс, як ми рішили доходити справедливості судовою дорогою.

Не будемо переповідати усіх тих конференцій та доходжень, що зв'язані з полагодою цієї справи, зглядом з відкликом видавництва Гарпер енд Бродерс та самих авторів книжки. Вислід цього такий, що вони тепер стверджують, що по точним провіреною ними фактів вони прийшли до переконання, що те, що написано в книжці "Саботаж" про У. Н. Союз, "Свободу" чи її редактора д-ра Л. Мишугу, не дасться усправедливити. До цього додано, що весь той неправдивий матеріал, про який мова, не буде поміщений в новім виданні згаданої книжки, як теж не дасться його для витку преси і фільмової продукції. Цього матеріалу теж не передають і не передаватимуть радіо передачі, а так є, що від довшого часу матеріал цієї книжки є, як відомо, використований через радіо.

Осягнуто ось ту моральну перемогу тільки тому, що виявилось наглядно, що все те, що було видвинене проти У. Н. Союзу, як видавця Свободи та її редактора, а що було, чи навіть не було поміщене в згаданій вище книжці, а видвинене підчас конференцій, автори книжки не могли ніяким способом виправдати, бо предложені факти, включно з перекладами різних статей "Свободи", опрокидували поміщені в книжці здогади і очернення.

Ось той відслід, як нас повідомляють, розіслано американським газетам через Асошіейтед Прес. Значить, що й вона знає про нього. А тепер подаємо його до відома членства У. Н. Союзу, читачів Свободи та американсько-українського громадянства, що нераз було залажуване різними ворожими агітаціями, веденими друком і словом, а зверненнями проти У. Н. Союзу і його урядників і членів, чи проти Свободи та її редакторів і читачів. Знаємо, що наше членство не давало ніколи віри ось таким наклепам і вірлю своїй організації та своїй газеті. Знаємо, що воно думало, що це не можливо, щоб у свбідній Америці не можна було знайти способу, як такі наклепи гідно відперти. На це заявимо, що ми не йшли на судову дорогу так довго, поки не прийшлося мати до діла з поважною американською установою, а такою є видавництво Гарпер енд Бродерс. Ми припустили, що це видавництво скривдило нас, падаючи жертвою неправдивих інформацій, а не зі злої волі. І так було. Треба признати, що воно теж докладало зусиль, щоби правда вийшла наверх. А як справа закінчилась, в письмі до нашого адвоката ствердило, що мало в ньому завзятого й тяжкого противника, але такого, що заступає чесну справу і тому раде, що справу полагоджено.

Хочемо Бути Свобідними, а не "Щасливими"

В часі торжественних обходів, влаштованих з нагоди Меморіал Дей, виголошувано всюди, як це звичайно буває, багато принагідних промов. І коли хто прислуховувався ім через радіо, або вичитував дещо з них у пресі, то не міг не завважити, що всі вони звертаються до духової частини людини. У духовім відродженні самої людини, добачувалося, ще найкращу гарантію, що світ, що настане по цій війні, буде кращий і справедливий.

Нового вільного світу ніхто не створить з нічого. Він мусить повстати з людської думки. А щоб так сталося, та думка мусить бути здоровою. Ось тому, маючи отсе на увазі, до раджує студентський капелян студентам Колумбійського університету пам'ятати, що ніщо інше, а свобода є найдорожчим скарбом людини, якого треба боронити і за який треба боротися. Він каже, молодим студентам: "Хіба тільки дурак буде бажати вам в сьогоднішніх часах щастливого й легкого життя". Бо якщо треба звернути увагу, каже цей капелян, то на те, щоб "кожний з вас добре приглянувся тому і запам'ятав собі, як виглядає свбідна людина, та щоб при Божій допомозі остав вірним ось тій візії свбідної людини".

Замітне, що в різних інших місцях теж звертано головну увагу на особисту свободу людини. З цього, що говорено, згадуючи за полглих за свободу, то властиво навіть і наша вигра ще не забезпечує ось тої свободи. А говорилося це серед такого настрою,

що скільки не прийшлося би нам ще понести жертв, то таки немає найменшого сумніву, що ми ту війну виграємо, бо мусимо її виграти. Інакше не поможлиб ніякі наші розумовання, бо як програвал світ демократія, то з нею програвал і свобода. Та, як бачимо, разом з тим підносились з різних боків остороги, що наша вигра ще не означає, що ми знищили всіх ворогів людської свободи і демократії, що ми поборили людську захланність, імперіалізм, агресію. Бо щоби ось те все перемогти, ще треба буде довго боритися з різними силами, що зачнуть виринати зараз по війні, при мировім столі, чи може навіть і пізніше.

Перебачуючи те все, многи так дуже закликають світ до визнання християнської етики і моралі, як властивої оборони перед тим, що зачочуть далі нищити людську свободу. Кажеться, що світ дійсно потребує революції, але "християнської революції", бо вона одна ще найкраще зможе замирити світ і охоронити людську гідність та свободу.

Усе це пригадує нам тільки те, що не зважаючи на нашу боротьбу, в якій ми знайшлися за дла охорони свободи і демократії, як і на нашу перемогу, яка певно прийде, усім нам треба далі напружувати свій ум і свою чуйність в тому напрямі, щоб постійно охороняти свободу, бо вона є і буде далі під загрозою. Ось і тому і наше дальше життя не може бути "ні щасливим, ні легким", але може бути — свбідним.

Проф. Микола Чубатий.

Розв'язання Третього Інтернаціоналу та Українська Справа

І. Інтернаціоналісти та російські націоналісти серед комуністів.

Сторожами ортодоксійної комуністичної науки серед комуністів ССРР та на терені третього Інтернаціоналу була інтернаціонально думавча більшість старих большевиків, себто комуністів сперед 1917 року. Це не ті, що пристали вже до готового жолоба по приході червоних до влади, але були це старі, запроваджені роками революційною боротьбою боевики, що вже нераз за царату заглядали смерті в очі та нерідко більшу частину свого життя перебували в тюрмі, на засланнях, або за

гранцею. Побіч Леніна та Троцького належав до них перодівім найбільший ум поміж старими большевиками, їх філософ Бухарін, Каменев; з українських большевиків — Микола Скрипник.

Між старими большевиками були теж люди, що не надто запалювалися чистим інтернаціоналізмом, але на дні душі, не зважаючи на офіційну науку старих большевиків та Третього Інтернаціоналу, були російськими патріотами — націоналістами, що не предоставляли собі міжнародного комунізму інакше, як тільки "ліди опікою старшого російського брата". До них належали такі росіяни, як Ларін і

Молотов, а зрештою й неросійські, як поляк Держинський, чи грузини Сталін та Орджонікідзе.

Як сказано, більшість старих большевиків це були сто процентові інтернаціоналісти. Нації як такої вони не негували, рахувались з нею як з істнучим фактом, але були ворогами усього шовінізму серед комуністів та в засаді стояли на абсолютній справедливості, коли йшло про розвід національної культури усіх народів Росії та цілого світа, без ріжнці великих народів чи малих, високо цивілізованих та історичних народів, чи теж нецивілізованих, яких, вони казали, треба цивілізувати в їх рідній мові та в душі їх культури.

Ця більшість старих большевиків розуміла, що народи, досі пануючі, а в першу чергу російський нарід на сході Європи, не радо зладуть свою позицію провідного народу в культурнім житті Советського Союзу та все, як шло з мішка, буде вилізати стара охота бути старшим братом, під чим може легко повернути стара російська реакція та національний гнет з боку російських бюрократів, яких Ленін в своїм щоденнику називає "джержимордами", зовсім так, як їх звали й за царату.

Ленін бачив теж небезпеку, яка для чистого ортодоксійного комунізму може випливати з провідного становища росіян комуністів, тому грімить російській націоналізм як небезпечний для комунізму, натоміщє боронить націоналізм досі гноблених народів, як природне національне пробудження недержавних народів, для комунізму нешкідлив. Тому пише у своїм щоденнику:

Треба відріжнати націоналізм нації гнобителки та націоналізм нації пригнобленої. Націоналізм великої нації та націоналізм нації малої. У відношенні до другого націоналізму ми націоналі великої нації майже завжди були винними безмежної скільки насильства... Тому саме націоналізм з боку гнобителки, або так званої великої нації (хоч великої тільки своїми насильствами, великої тільки як великий держиморда), повинен виявлятися не тільки в збереження формальності нації, але й у повній рівності.

При таких умовах — пише на іншій місці — дуже природно, що "воля виступу зі союзу, котрому ми виправдуємо себе, стане порожнім папірцем, неспосібним захоронити російських інородців від "нашестья" того "істинного русського чоловіка", великого російського шовініста, по своїй істоті падлюки та насильника, яким являється типовий російський бюрократ".

Такі свої погляди на справу інших національностей висказував провідник ортодоксійних старих большевиків Ленін, як відомо, сам він — правдивий росіянин зі старого російського роду. Зацитовані свої погляди висказав він при надгоді насильства, докочуваних над Грузією таки зросійщеним грузиним комуністом Орджонікідзе та його помічником шефом черезвичайки,

зросійщеним поляком Держинським.

Не диво проте, що й українське, Микола Скрипник, теж старий большевик, задивлений у ідеальний інтернаціоналізм та справедливий підхід до національного питання старими большевиками, сам був головним промотором, щоб формально ще тоді незалежну Українську Радянську Республіку, поміг завести в склад Союзу Советських Республік, себто зрезигнувати зі самостійності. Правда, застерігалася вже відразу, що Україна, як й інші республіки, можуть кожної хвилини вийти зі складу Советського Союзу, але вже й сам Ленін за свого життя 1922 року, лобочувався, яку практичну вартість може мати таке застереження, перенесене пізніше у советську конституцію, коли провід партії та влада в Советському Союзі та в Третім Інтернаціоналі опиняться в руках російських націоналістів, хочби й комуністичної ідеології. Про таку небезпеку Ленін не тільки згадував, але теж вказував на особі, від яких грозить така небезпека. Серед старих большевиків — була теж друга група, що не розуміла інтернаціоналізму так ідеально як Ленін. Вони все стояли на становищі панування російського народу та російської культури над іншими народами Советського Союзу. Вони теж не були надто великими ентузіастами ідеології Третього Інтернаціоналу, понести комуністичну революцію на весь світ. На дні їх душі леліяла вже думка потужної відбудованої Росії з комуністичним ладом. До них пристали цілі тисячі нових большевиків, що стали большевиками по вибуху російської революції в 1917, а то й по приході до влади комуністів. Замітне, що до цієї другої групи належали зі старих большевиків тільки деякі росіяни, а здебільша зросійщени інородці, себто комуністи походженням з неросійських народів. З росіян як сказано — належав тут передовсім Ленін, Молотов та неросійського походження був Сталін, і Орджонікідзе, обидва грузини, Держинський — поляк, ще кілька менше помітних осіб та ціла плеяда нових большевиків, перекинутих у большевизм філософ революційних "істинно-русских шовіністів", як їх назвав Ленін.

Смерть Леніна (1924) та боротьба за владу.

В 1924 році закінчив своє життя провідник російських комуністів та комуністів цілого світа — Ленін. Найближчою особою, немов природно його спадкоємцем, став Лев Троцький, ортодоксійний комуніст — інтернаціоналіст, жарливий прихильник праці Третього Інтернаціоналу та всевітної комуністичної революції. Була це дуже впливова особа не тільки серед партії, але передовсім у війську, бо довгі роки був він комісарем військових справ.

Леніна обидві сторони похоронили гідно, як свого духовного провідника, на Червоній Площі біля Кремлю, в окремо здвигненим мавзолью, підносячи його культ немов собою парень з дівкою та бачучи, що ім зовсім не можна поборитися, а хоч поберуться, так друге через нього буде страждати, біду терпіти: так він лише на усяке горе сам піде, сам повік щастя не знає, зайдє далеко від другого, щоб про нього і не чути було, аби його другий не було лиха, аби від нього відвернути біду...

Ви вже знаю, скажете: "Так, Грицьку, це між чоловіками так так, а між парнем і дівкою зовсім не так. Ім аби тільки укупі жити, то вони не думають ні об якій біді. На усе підуть, аби ім не розлучитися; хоч по вік горе терпіти, аби вкупі". Так, та не так знає сама щира любов. У неї нема своєї волі, свого хотіння, свого щастя. Вона живе для другого...

Та от усього лише я вам розкажу саму істину правду, що не далеко було, а у нашому Харкові. Правда, не теперички; не знаю, чи водиться де тепер щира любов, а в старовину це діялося, є ще мабуть старі люди, що не дадуть мені збрехати.

(Дальше буде).

до культу комуністичного святого.

Було це вже по внутрішнім успокоєнню в ССРР, навіть в Україні, де найдовше тривала повстанча боротьба проти комуністів. До успокоєння не мало причинився напрям комуністичної політики, наданий самим ще Леніном. Він, видячи безвихідність господарського положення населення ССРР, започаткував нову, легчу економічну політику (НЕП), натоміщє у національних республіках повів ліберальну національну політику, що на Україні стала носити назву періоду українізації.

Саме цей започаткований період українізації найбільше причинився до успокоєння України. Культурні сили взялися до творчої національної праці в рамках радянської державності, даючи поважні, культурні осяги на полі науки, мистецтва та літератури, як досі ніколи. Наукова праця Української Академії Наук ставала до змагати з цілою низкою науково-дослідних кафедр, ведених самим Комісаріатом Освіти під проводом комісара Гринька, а потім Скрипника. Навіть Комуністична Партія большевиків України мала тоді ще доволі український характер, також комсомол був ведений у доволі національним дусі.

Автокефальна Українська Церква дістала сяку таку волю при пануючій безбожницькій системі комунізму, бо по зволила, наприклад, на друк навіть пресового органу автокефальної церкви.

На економічнім полі Україна дістала тоді таку величезну інвестицію, якою був Дніпрорельстан, себто дніпровська електрична станція.

Господарські та культурні осяги на радянській Україні не могли лижитися без відгомону в Західній Україні. Багато зачало думати, що ідеал вільного національного життя буде можна осягнути в рамках федеративної УСРР. Радіофільство явилось тоді не тільки у більшій поширенні комунізму серед мас, репрезентованого так званім Сельробом, що вибрав навіть істнє союзу, при найближчих виборах, але навіть серед уміркової української демократії (давних національних демократів) появилось окреме радянське крило.

Та саме тоді, коли здавалося, що Україна зачала відживати під комуністичним режимом, готовилася нова буря, бо в централь, у Москві, зачалася вже боротьба за владу по Леніні поміж Троцьким та Сталіном, яка поділила відразу комуністів на прихильників інтернаціонального курсу в большевизській політиці, орієнтації на всевітну революцію, репрезентованої Троцьким однодумцем Леніна та на прихильників російсько-національного курсу, що прямиував до відбудови потуги Росії як комуністичної держави, не звертаючи так дуже увагу на викликання світової комуністичної революції.

Борьба це була завзята, повна драматичних епізодів, бо за Троцьким стояла більшість старих большевиків та армія, серед якої він був дуже популярний. Натоміщє за Сталіном стояло тільки "кілких старих большевиків та маса нових большевиків та "безпартійних" по імені, а на ділі давних російських "істинно-русских людей". Річ природна, цей ідеологічний поділ спершу так ясно не виходив, він випукився доперва пізніше, а сама боротьба спершу радше виглядала на змагання за владу двох, будь щобудь, великих індивідуальностей — Троцького та Сталіна.

(Дальше буде).

ЗАГИНУВ ЛЕЗЛІ ГОВАРД.

ЛОНДОН. — Німецькі бомбери напали на транспортний літак, що курсує між Португалією і Англією, та розбили його, при чому згинуло 17 осіб, а між ними згинув і славний англійський актор, Лезлі Говард, добре відомий в Америці з фільми і сцени.

ЩИРА ЛЮБОВ

Що то є любов? Багато про неї і пишуть у книжках і розказують та бачиться мені, що усе щось не так. Потурати хлопцям, молодим парубкам, що вони розказують і про яку вони любов кажуть! Оттак, аби тільки! Поговорив з дівчиною, вже й каже, що полюбив, а частісенько не знає, яке у дівчини серце, яка душа! А того не знає, що без нього не можна нікого любити. Колиб же то поговорити, так би ще туди-сюди; а то тільки зпочив, що на ній скиндячки красивенькі, запасочка шовкова і сама уся чепурничка, що приглядалася із усіх; от вже, каже, і полюбив, і вбивається за нею... А як же в неї на шій намиста радків десять та хрестів три-чотири, так тут вже зовсім вмирає. На другий день

довгу косу, через рум'яні шокки, через гарну плахту, через вишивані рукави, через танці через проворство... та аж кажу, що і через намисто, і через усяку худобу, усе в них "любов"! І там, кажуть, любов, де її і ві капелинки нема.

Послухайте мене. Я таки пожив на світі, бачив дечого чимало на своєму віку, а що й чував від стариків; бачив і добре і худо, розберу по троху, де чорне, де біле; бачив я живучи стільки на світі, усюкі любови і який з них товк був: так от що то є "щира любов".

Щира любов не приглядається, як карі чи чорні очі, чи з горбиком ніс, чи біла щия, чи довга коса: їй до цього свої нужди мало. Часто буває, що один одного не дуже й розглядали, не мовили проміж собою ні словечка, не знають, хто є і відкіля; а вже один одного знає, один одного хоч де то пізна, один на одного дивиться, один без одного скуча, і якби могли обоє, кинулися би один до одного, очепилися рученятами, та й не розлучалися по вік.

От, як так одна душа другу знайшла, що як сестри собі рідненькі, як серце з серцем здружилося: то вже їм і не можна нарізно жити, треба їм зійтись, треба їм одно одному втіхону і порадою бути. Таки не довго будуть дождити: скоро зійдуться, мов давнішні приятелі, буцім то були колись укупі, розрізнилися, а тепер знов зійшлися. Стануть проміж себе розговорювати: думка в них одна, речі знайомі, обоє однаковісенько об усім розмишляють, обоє об усім однаково знають, одного хотять, одне люблять, одного не хочуть, одного цураються.

Так буває між людьми, усе нарівно, чи вони чоловіки, чи чоловік з дівкою, чи жінки проміж себе. Тут тільки душі себе знають, а до прачого діла нема. Аби тільки вони у двох, то їм ні до чого діла нема: їм скрізь мари сонце сяє, їм і під дощем сухо, на морозі тепло, у пустині весело. Мовчать, а один одного думкою знає; одному горе, другий усе своє лихо забув. Одному треба ниточки, він рад усе худобу віддати; один захоче що

дістати, другий турбується, нічого не жаліє, усе киди, аби його удоволили. Одному приходить слізьку пустити, другий усе кров свою рад віддати, щоб оборонити його від того; одного притісняють, зобиджають, другий за нього хоч на муку, хоч на смерть готов. Коли одному з них приходить ся постраждати, до віку у біді жити: другий не думаючи довго, сам іде у біду, аби другому було добре. "Постраждаю, каже, і не витерплю; вмиру дарма! кого люблю, захищу від біди, збавлю від горя".

От сама щира любов, хоч між нами чоловіками, хоч між жіночим родом. Нема мого нічого, усе приятелеве. Не для себе живу, для приятеля, як і він для мене.

А як така любов та народиться між парубком і дівкою, і возьмуться вони між собою, так от благодать Господня! Живуть як у раю: не тільки сварки і лайки між ними нема, та й думки противної одного проти другого не знає; одно другому дивиться у вічі, як би вгодити, як би розвеселити. Колиж полюбилися між

собою парень з дівкою та бачучи, що ім зовсім не можна поборитися, а хоч поберуться, так друге через нього буде страждати, біду терпіти: так він лише на усяке горе сам піде, сам повік щастя не знає, зайдє далеко від другого, щоб про нього і не чути було, аби його другий не було лиха, аби від нього відвернути біду...

(Дальше буде).

Маломістечкова Газета

З наближенням літа певно більше людей, що працює в великому місті, почне жити на селі й доїздити до міста залізницею. Це відій і заставило одну з найбільших американських газет, „Нью Йорк Таймс“, заговорити про часописи, видавані в малих містах чи селах, та застановитися над різницями між такою маломістечковою газетою й метрополітальною газетою („смак тави пейпер“, з одного боку, та „ситі пейпер“ або „метрополитен пейпер“, з другого).

Каже „Нью Йорк Таймс“, що метрополітальна газета любить подавати „великі новинки“. Новинки про події, що мають вплив на цілу землю, що мають „глобальні пропорції“. Новинки, від удару котрих аж зірди в очах стають.

Маломістечкова газета любить бути в іншому роду новинках. Чим менша новинка, тим більше вона її любить. Вона розживається на незначних подіях, на дрібницях. Вона не любить висток, що приходять споза села чи містечка, де вона виходить. „Глобальні“ новинки її не цікавлять, бо її читачам від таких новинків ні холодно, ні жарко.

Як репортер великоміської газети побачить, що на вулиці побігли підстаркуватий чоловік з жінкою й що їх за те арештовано, він на те не звертає уваги, бо знає, що його газета такої новинки не подасть, бо на тисячі читачів її просто нічого не цікавить, що якесь там, нікому невідомі люди побігли. Зате в малому містечку репортерів це цікава річ, бо він знає, що редактор прийме новинку, бо його читачам цікаво знати все про людей, яких вони певно знають. І на другий день вони будуть шукати за продовженням новинки й вони будуть пожитати вистку, що арештована жінка має не 33 роки, як вона подала, а 41.

У маломістечковій газеті помістять на першій сторінці гратуляції людині, що займається шуканням літаків на небі, як вона донесла, що над містом з'явився невідомий літак і впав у ріку, хоча на другий день ця сама газета подасть, що літак зовсім не впав у ріку, а тільки так могло здаватися, що він падав.

Маломістечкова газета помістить і про те, як Генрі Дов побився, коли він шов сходами з бочкою на плечах, а бочка вирвалася з рук і покотилася по сходах, або як Джан Довкс став на заржавілий цвях, бо такі події можуть бути цікаві людям, що знають своїх сусідів.

Новинка про те, що верхні

пожарні одніня, які розсилає Уряд Цивільної Оборони, не є промакучі, або що на ескадрі міської ради хтось там нарікає, що собаки ходять по сусідських ґрунтах і долучуть ярину, може не тільки попасти на першу сторінку маломістечкової газети, але й удостоїтися передовиці. Редактор може навіть написати редакційну статтю й висказатися за співчуттям про думки людей, аби собак ведено на привязи.

Певна річ, що в тих замітках „Нью Йорк Таймс“ про новинки нема нічого нового. Газетарі вже давно помітили різницю між газетами в великих містах і газетами в малих містах і приписали цю різницю різниці в суспільних настанавленнях великого міста і малого міста. У малій громаді кожний просто мешканець знає кожного іншого мешканця громади. Тому одна людина цікавиться долею кожної іншої людини в тій громаді. Через те й огонь у гаражі, що наробив шкоди на 30 доларів, має вартість новинки. Це є вислід не шпигування, а простої сусідської цікавості, отже загально людської прикмети. У такій громаді люди цікавляться знати навіть, як хтось з них дістав 2 долари кари за те, що переїхав світло на перехрестю доріг.

Такі настанавлення в великому місті просто неможливі. Там мало хто знає чоловіка, котрого хату ограбили вломники, і чоловіка, що нині покінчив 25 літ служби в тій самій компанії. І 30-доларовий пожар для нього не новинка, бо раз таких пожарів за добу в одному великому місті було би стільки, що можна би цілу сторону ними запечатати, і кожну з них не булан би читачеві цікава, бо він нікого з жертв пожару не знає. Через те й редактор газети в великому місті не оглядається на дрібні новинки. Через те він і не доносить про промову Біла Давніса в Ротері Клоб, бо якби він доносив про всі промови, виголошені в тому місті в один день, він мусив би видати два рази більшу газету про самі такі промови.

Оповідать про молодого газетаря, що попав з малого міста в велике. Дізнавшись, що Блейн святкує ювілей 25-літньої праці на трамваю, він збирався поговорити з Блейном. Порадив йому старий газетар: „Це добре в малій норі. Ми йдемо говорити з посадином міста й дістаємо правдиву новинку“.

Очевидна річ, що ні одно ні друге настанавлення не є краще від іншого, а тільки інакше. Кожне є краще в відповідності для себе оточенню.

НЕБЕЗПЕКА ІНФЛЯЦІЇ

Інфляція це латинське слово, яке означає „заїття“. В господарському значінню, інфляція, це надмірний випуск паперових грошей понад дійсну потребу грошового обороту. Наслідки інфляції це зростання цін на товари і розстрій господарського життя країни.

Головною причиною інфляції, це зростання зарплатні з одного боку, а зменшення продукції для цивільного споживача з другого.

В мирних часах між цими двома чинниками, себто зарплатною платнею і виробничтвом є певного роду рівновага. В воєнних часах, де головну увагу звертають на воєнну продукцію, ця рівновага зтримується штучно, державною контролею.

Коли в 1939 р., який був нормальним роком мирного часу, вироблено, наприклад, 1000 мужеських сорочок по ціні \$3 за штуку, то продавець знав, що він найде таке число

покупців. Колиж покупців було 1200, то продавець міг збути ці сорочки за вищу ціну, бо попит був більший. Тоді, як кажемо, ціна правильною була законом попиту і достави. Очевидно, в нормальних часах, цей закон попиту і достави вирівнюється дуже скоро конкуренцією різних підприємств. Бо як тільки викажеться більший попит за певними виробами, то фабриканти продукують їх в більшій кількості, доки попит не буде „насичений“. З другого боку, в мирному часі й попит є менш-більш сталий, бо зарплатна платня не дуже йде в гору, а тим самим і попитна сила населення є усталена.

В воєнний часі, все це міняється. Число продуктів для цивільного вжитку зменшується, а попит зростає над місіру, бо і зарплатна платня і число робітників підходять вгору. Статистика останніх літ каже нам ось що:

(Concluded from page 1)
tionalist Association and its official publication, SVOBODA, which is edited by Luke Myshuha, otherwise known as the 'Big Mouse.'

There are some facts worth knowing about the 'Big Mouse.' The very inclusion of our client and its organ in the book's purported expose' and the manner of adapting these, as the authors do, to the systematic maleficence which they claim to reveal is, without more, we submit, complete and damning innuendū. But Chapter 5, by a series of untruthful assertions concerning SVOBODA and its owners, is directly defamatory as well.

SVOBODA (the word means liberty), is a publication that has had a continuous career of fifty years. Throughout that time it has been devoted, on its political side, to the policy of implanting and sustaining in Ukrainian Nationals in America and Americans of Ukrainian descent, a devotion to the principles of political liberty and democracy, as these are exemplified by the founders, the history and the social development and character of the United States of America; and of keeping alive their interest in the fortunes of the people of the Ukraine in their ancient struggle for these ideals in their home land. SVOBODA carries and has carried at its mast-head the legend: "Dedicated to the Needs and Interests of Young Americans of Ukrainian Descent." In making and in keeping that dedication good, SVOBODA has never departed from its active principle of true loyalty to this Nation.

Our client denies that the person named Senyk-Gribiowski, or any other person who may be described as undesirable, used the office of SVOBODA for purposes not entirely proper, with the knowledge, assent or connivance of those there in authority.

SVOBODA was never—"converted into an organ of Axis propaganda"; nor was it ever—"a medium for conveying instructions to ODWU spies," (p. 95, top).

The offices of SVOBODA never "became a clearing house for espionage directives coming in from Berlin, Tokio and Rome," (p. 95, top).

Our client asserts that never have "liaison officers from Germany and Japan made their headquarters at 83 Grand Street when they visited the United States," (p. 95, middle).

The offices of SVOBODA are like those of any other newspaper, in that mail in volume is received there. If in this way the offices were at any time used for purposes at variance with proper and lawful conduct, it was with the secret knowledge and design of those so contriving, and without the knowledge, assent or connivance of the editors or owners of the paper.

SVOBODA is not the "official publication" of the "Ukrainian Nationalist Association" (p. 93, bottom), but of the "Ukrainian National Association." This substitution of "Nationalist" for "National" is prompted, our clients charge, by a scheme to confuse the Association with those nationalist movements which, since the first world war, have arisen in fascist countries with policies and practices heedless of the rights and independence of other lands and peoples, and thus to give better semblance of truth to the libel.

Ukrainian National Association, Inc. is a fraternal and beneficial organization incorporated under the laws of the State of New Jersey. It has been in existence for forty-nine years continuously. Among its chartered purposes is the following:

"To secure their (American Ukrainians) moral and mental development, to educate and instruct them in the principle of free government, American institutions and laws."

The by-laws of the Association provide:

"No person shall hold office who believes in, advocates, teaches or practices, or who is a member of, any organization or group that believes in, advocates or teaches the over-throw, by force or violence, of the government of the United States, or all forms of law."

For such insinuated and asserted untruths as those now complained of there is, our clients urge, not the least excuse. The Association's constitution and by-laws are published and available in English. Its official organ is a daily newspaper that includes a weekly supplement whose editorials are printed in English. And how, honestly and fairly, can there be imputed to an openly and lawfully circulated journal a character and policy directly at variance with those manifested in its printed and published word? Moreover, at conventions of the Ukrainian National Association, Inc., held quadrennially, the policy of SVOBODA, the criticism and direction thereof, is an order of official business. The latest convention was that held in 1941, and the continued policy of the Association-organ as one devoted to democratic and liberal principles of government was approved.

Dr. Luke Myshuha, named in Chapter 5 of "Sabotage," has been for seventeen years last past the editor of SVOBODA. He became editor as the result of an entirely legitimate and ingenious transaction had in that regard by him with the trustees of the Ukrainian National Association, Inc. In this noting of the kind set forth in the last paragraph on page 94 with reference to a call by Myshuha at the White House in Washington had any place whatever.

It has sometimes occurred, when copy was short for an issue of SVOBODA, that the editors reprinted matter from a well known Ukrainian magazine published in Poland (in the city of Lwow) and known as "Life and Knowledge." "Life and Knowledge", before the German invasion of Poland, had flourished for about eighteen years. It was especially well known to Ukrainians living in Poland and was devoted to the popular dissemination of encyclopedic instruction upon subjects of a general scientific interest. The publication, our clients state, was generally comparable with the "Scientific American" or, somewhat less accurately, with "Popular Mechanics." On one or two occasions it happened that the matter so reprinted in SVOBODA had relation to the manufacture of explosives, and not at all unlike what may from time to time be read in the American publications mentioned and in otherwise similar thereto. It is this, and nothing more than this, which is the basis for the statement (p. 97, bottom) that:

"Myshuha printed in his newspaper detailed instructions on the manufacture of homemade bombs and explosives suitable for sabotage purposes. Here is an excerpt from these instructions printed in SVOBODA just nine months before Pearl Harbor:

"An ordinary cotton out of which, for instance, our shirts are made can be changed into a 'firing cotton' if you add to it the already mentioned 'nitrate mixture'; with this admixture the cotton changes its chemical composition and becomes explosive. The collodion cotton is one of the varieties of the 'firing cotton'...."

The evil character falsely ascribed to what SVOBODA thus printed, by the accompanying assertion that it was done because "sterner measures were being called for by Berlin"; and that "the 'Big Mouse' (meaning SVOBODA's editor, Dr. Luke Myshuha) did not stop at propaganda"; and that the "Salesman of Terror" had departed but the "Big Mouse" was carrying on", is, our clients charge, but another malicious and inexcusable libel. The evidence of this is not at all mitigated by the fact, probably well known to your authors, that throughout the existence of "Life and Knowledge" the Polish government administered rigorous "pre-printed" censorship. Certainly if the effect of the passage that is so wantonly imputed by your book were even conservatively tenable, that passage could never have been printed, more especially in view of its submission to the Polish censor by a Ukrainian organ.

Concerning the position of Dr. Myshuha as a subject of Chapter 5 of the book in question, we are authorized to say that insofar as it reflects the Doctor's character, conduct and right purpose, the vindication claimed by this letter is the minimum truth, beyond which, our clients do not doubt, he is able to deal with you independently and on his own account.

This protest is made primarily without design or intent that its grievance should result in money damages to our clients. It is demanded, however, that complete, adequate and immediate amends be made in the way of sufficient and unequivocal retraction, in a manner calculated to be as extensive as the libel itself.

If this demand be not complied with, we shall, needless to say, be compelled to have recourse to the law for such measures of compensatory and punitive redress as the law affords; and in which event also nothing contained in this letter or omitted therefrom shall be taken as a waiver of any publication of the libel already had.

Very truly yours,
(Signed) DREWEN & NUGENT

В 1939 р. загальний грошевий прихід населення Злучених Держав, — по заплаченню податків, дійшов до суми 67 біліонів доларів. В 1942 прихід був вже 108 біліонів, а в 1943 дійде до 126 біліонів, знов в 1945 році дійде до 140 біліонів доларів. Однак, починаючи з 1941 роком, сума продуктів на торговельних ринках спадає.

Іншими словами, колиб в 1942 році не було ніяких державних обмежень, то ціни на продукти зросли би чотири або п'ять разів в порівнянні з 1939 р. Колиб навіть поминути факт, що ошадности людей по банках майже подвоїлися, об'їг грошей зріс з 4 біліонів в 1920 р. до 16 біліонів доларів в 1942 р. значиться покупна сила населення зростає, а скількість продуктів зменшується.

Чи можливо здержати інфляцію? Теоретично можливо, однак в практиці стрічаємо великі труднощі.

Одиноким успішним способом здержання інфляції, це високі державні податки, що би в цей спосіб забрати від горожан надвижку покупної сили.

Коли населення має доходу 100 біліонів доларів, а товарів є тільки на 50 біліонів, то

вдержати ціну товарів можна тільки тоді, коли держава візьме від населення 50 біліонів доларів у формі податку. Другий, вже менш успішний спосіб, це продаж воєнних бондів населенню, бо в цей спосіб теж відпадає частина покупної сили.

Звичайно обидва наведені способи здержання інфляції взаємно себе доповнюють.

Третя форма боротьби з інфляцією, це пайкування і контролю цін під строгим наглядом держави.

Очевидно, що успіх кожної форми боротьби з інфляцією, залежить від допомоги і співпраці загалу. Найкращі закони не вдють нічого, коли уряд не матиме піддержки населення.

Ось тому є нашим обов'язком піддержувати усі державні заходи зміренні проти інфляції. Бо тим піддержуємо силу нашої держави як і бережемо своє власне майно.

ЧИ ДІСНО „СТАРІСТЬ НЕ РАДІСТЬ“?
Загально думють, що в Злучених Державах лиш молоді всюди на першому місці, а старші, по 50 роках життя

йдуть „на банта“. Статистика виказує, що так не є. Президенти Злучених Держав має 61 років, адмірал нашої флотії Лейгі 68 літ; шеф генеральної булани генерал Маршал 62 роки; ген. МекАртур 63 роки, а генерал Айзенговер 52. Теж саме бачимо в приватних великих компаніях. Президент американської Телефонічної й Телеграфної Компанії Гіффорд має 58 років; президент Метрополитен Лайф Іншуренс Ко. 62 роки; президент Чейс Нешенел Банк, Кемпбел, найбільшого теппера банкі в світі, — має 64 роки; президент Дженерал Моторс Ко. Олоан має 67 років. Всі президенти залізниць мають поперх 50 років. Редактор журналу Форбс каже, що по його поміченню за послідного пів століття, найкращий склад в заряді, це комбінація старших і молоді. Де треба давати осуд і формулювати напрям, треба старших — а до виконання начеркненого плану треба молодших.

Найкраща сталь, каже він, та, в якій є велика домішка старого заліза.
В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЇ

ДІТРОЙТ, МІШ.
День Матері.

Весна, зелень, квіти. Словом уся природа пишеться, наче гарна, молода дівчина, прибранна в нову суконку.

Місяць травень, з ним День Матері. Хтож з нас не зазнав великої материнської любови, щоби цей День Матері пройшов безпам'ятно?

Не забути за нього членки Союзу Українок Америки з західної сторони міста Дітройт та в день 9. травня урядили в Народнім Домі свято-концерт. Маючи на увазі ніжні почування матерей, котрих сини тепер в армії, рішили жінки віддати честь цим нашим воєнним матерям. Столи застелено у формі букви V і при них засіли матері наших хлопців - воєнків. При вході, кожній матері вручено американський прапорець, на якому було зазначено число синів при армії. Були прапорці з двома, трьома, а навіть чотирма зірдами.

Концерт відкрила пані Ірина Козаченкова та згадала, що мабуть ніколи не думали стільки про героїстку матері, як в теперішній воєнний час. Сини і доньки йдуть на службу краю, а вони без нарікань, з повною посвятою виконують свої домашні і народні завдання. Саму концертну програму заклали Сестри Службениці при церкві св. Івана Хрестителя. Тут дійсно треба шире подякувати Сестрам за підготування так гарної та чутиливої програми.

Сольові пісні пані Денери (бувшої Д. Стефанії) при фортеп'яновім супроводі пані Олі Шустакевичинової, випали знаменито, бо підібрані пісні надавалися своїм духом і змістом на це свято.

Реферат панни Анастазії Королішин був знаменитий. В ньому панна Королішин згадала про всі переходи материнства, всі заслуги та турботи матері. Зокрема, вона піднесла заслуги наших матерей, котрі виховали своїх дітей на добрих горожан Америки, але їн є забували Рідного Краю своїх батьків та матерей. Вона теж закликала до єдності та згоди в нашій громаді.

Пані Яніська подякувала численно зібраній публіці, та визвала приявних вступати в ряди Союзу Українок.

На закінчення пані Марія Сена сказала, що найкращим шанованням Матері буде приступлення наших жінок до Американського Червоного Хреста, щоби помагати нашій вітчизні по нашій змозі. Рівнож вона закликала усіх приявних до участі в параді „Я є Американець“.

Програмою свята переводи-ла дуже вдало наша заслужена громадянка пані Оля Каралаш.

Чистого приходу зі свята було \$98, з чого \$50 приділено на Народний Дім, \$15 на греко-католицьку школу в Дітройт, а \$10 на Сиротинець у Філадельфії. Решту \$23 призначено на Український Воєний Фонд, який тут недавно зареєстровано.

Мушу згадати, що Союз Українок причинився дуже багато до помочи Народному Дому. Протягом одного року дали ми на Народний Дім суму \$479.57 з ріжних підприємств та збірок.

А скільки дали на цей дім наші мужеські організації? Хоч управа Дому нам признання не дає, то ми самі про це згадуємо. Крім допомоги Народному Дому, ми давали теж жертви на Школу в Стемфорд, ЮСО, та Червоний Хрест.

За всю цю працю належить нашим членам щира подяка.

А тепер до нової праці, українська жінко, до організації.

М. Сена.
МЕКАДУ, ПА.

Відзначення Союзного Відділу.

Гори коло Мекаду позеленіли і пригадують вид карпатських гір. Про них можна більше написати, як про саме містечко Мекаду, бо воно тепер майже безлюдне. Тут не ма жадних „дефенс ворк“, а тільки калатають ще потрохи старі майни твердого вугля. Молодь розійшлася. Одні до війська, другі до інших стейтів на роботи в фабриках воєнного знаряддя. Містечко виглядає майже порожне, бо осталися тільки старші люди. Українська громада в Мекаду невелика, а дала до армії коло сто молодих хлопців. Поіставші старші роблять добру роботу на домашнім фронті. Наприклад, члени відділу 7. У. Н. Союзу закупили воєнних бондів на суму 25 тисяч доларів.

Департамент Скарбу відзначив відділ 7. У. Н. Союзу в Мекаду почесною грамотою за закупку воєнних бондів. Та грамота уповажняє товариство вивішувати спеціальний прапор, т. зв. „Мінут Мен Флер“.

Д. Капітула.

FUR STORAGE

для вашого ФУТРА

ПРИНЕСІТЬ СВОЄ ФУТРО СЬОГОДНЯ, ЩОБ ЗАБЕЗПЕЧИТИ ЙОГО ВІД МОЛІВ, ВТРАТИ БЛИСКУЧОСТІ Й М'ЯГКОСТІ.

Michael TURANSKY

350 — 7th Avenue, New York City

Between 29 & 30 Streets
16th floor
Lackawanna 4-0973

Ми маємо свій власний FUR STORAGE VAULT у нашій виробниці.

УВАГА! НЬО ЙОРК СІТІ! УВАГА!
УКРАЇНСЬКИЙ ВІДДІЛ НЕСЕННЯ НЕГАЙНОЇ ПОМОЧИ, ІНК.
423 E. 9th St., New York

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В NATIONAL BOWLING ACADEMY
46th AVENUE & 160th STREET, FLUSHING, L. I.
В НЕДІЛЮ, 20. ЧЕРВНЯ (JUNE 20, 1943)

Першорядна музика.

Парк отворений від 10. години раню. Вступ (з податком) 55 ц.

Широ запрошуємо всіх громадян прийти на цей пікнік і помогти нашому відділові в несенні негайної помочи.

Directions to the Park: From New York City: Take I.R.T. Subway to Grand Central Station or B.M.T. to Times Square Sta. and change for Flushing Trains. Get off at Main Street Station then take Rosewood Bus or Queens Village. Both Buses stop at the door. From Brooklyn: All "L" trains to Queensboro Plaza Sta., change to Flushing trains, then take Bus to Park. 103,8,18

УВАГА! НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦІ! УВАГА!
УКР. ПРАВОСЛ. ГРОМАДА, 334 Іст. 14-та Вул., в НЬО ЙОРКУ

„ПЕРШІЙ ВЕСНЯНИЙ ПІКНІК“

В НЕДІЛЮ, 6. ЧЕРВНЯ (JUNE 6, 1943)
В ПАРКУ THE NATIONAL BOWLING ACADEMY
46th AVENUE AND 160 STREET, FLUSHING, L. I.

Парк відкритий від години 10-ї раню.

Першорядна оркестра. — Товариська забава. — Вступ 50 центів.

Directions to the Park: From New York City: Take I. R. T. Subway to Grand Central Sta., or B. M. T. to Times Square Sta. and change for Flushing trains. Get off at Main Street Station, then take Rosewood Bus or Queens Village. Both Buses stop at the door. — From Brooklyn: All "L" trains to Queensboro Plaza Sta. change to Flushing trains.

„Перший Весняний Пікнік“, який уряджує Православна Громада. Високо цінуємо Ваше шире відношення, тому вповні численно на Вашу численну привність. Рівнож просимо брати Організації і Хвальні Товариства застатити до нас численно, за що вже наперед шире дякуємо. Всіх Вас вітає Пікніковий Комітет.

В. Бас.

КОРОЛЬ ДАНИЛО — БОРЕЦЬ ЗА ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ

(В 680. роковини його смерті).
(Докінчення)

Боротьба почалася зараз по поході від Каліш. В часі перебування Данила в Угровську прийшли до нього з Галича післанці зі зазивом на престіл. Данило прийняв ті записки очолюючи і підійшов зі своїм військом під Галич. Людність галицька стала по його стороні в надії, що він положить раз вже кінець довготривалій замішанні і війнам. Але надії завели, бо по розгромі угорського боярина Судислава на Позизю і капітуляції королеви Андрія наступив кількалітній період боїв з уграми. Хоч вони потерпіли невдачі, наїзди їх не припинювалися. Шойно по смерті короля Андрія, Данило поїхав на Угорщину в цілі уладнання своїх відносин до угорської держави. Але та комбінація йому не повелася, бо новий король Бела IV. рішився підтримувати київського Ростислава Михайловича, а навіть обіцяв видати за нього свою доньку. Супроти цього Данило навязав зносини з його ворогом австрійським герцогом Фридрихом Войволицим. Тоді Бела IV., щоби розбити небезпечно для себе коаліцію, зобов'язався не мішатися в галицькі справи. З пасивності і неурядливості вивів його шойно татарсько-монгольський похід. Але й тут останню сильну коаліцію, до якої належав Бела IV., мазовецький князь Коширад, київський князь Ізяслав і польовська орда, Данило в короткі часи розстроїв, а Ростислава, який рушив з угорсько-польськими полками на здобуття Галичини, любив у рішальній битві під Ярославом в 1245 році. Так отже Ярославська війна запечатала собою історію боярської самоволі, розбила змагання противників видерти з рук Романовичів їх вітчизну і положила кінець 40-літній галицькій замішанні.

Так по Ярославській битві встала шойно правда з оков, якої Данило шукав 40 літ в огнях, димах і тяжких боях. Так впадо на ворогів прокляття, яке над ними зависло за всі кривди і злочини заподіяні українському народові. Данило знав, що поклинкуватися на етику, справедливість і християнську любов не вистарчає, і тому він, як смілий і чесний лицар-воїнник, став кріпко віч у віч проти всіх своїх ворогів, і раз добутий меч, цей символ влади і панування, сховав тоді у піхву, аж розбив противника і засів певно на ботьківській престолі, як легальний володар галицької землі.

Здавалося, що тепер Галицько-Волинська держава движеться зі своєї руїни і згарині і в супокою осягне давнього рівня розвіту і слави. Але

вже в недалекому часі прийшла на Данила і його державу нова біда. Татарське лихоліття, яке по пам'ятній битві над річкою Калкою 1224 р. зависло чорною хмарою над українськими землями, підтягло дуже розмахом Данилової політики. Страшний Батєвий похід спричинив великі спустошення, втрати в людях і увадок економічно-культурного життя в Галицько-Волинській державі. Татари по повероті з Угорщини не вернули назад в Азію, але отаборилися на долинній Волзі і в цей спосіб стали чинником політичного укладу на сході Європи. Тепер мусіли їхати українські князі в орду і просити хана за утвердження в їхніх уладах. Сили Данила були тоді ще за слабі, щоби боронитися проти татарської орди, і він мусів рівнож схилитися перед татарським поганином. „Данило Романович“, каже літопис, „великий князь, що володів зі своїм братом Києвом, Володимиром, Галиччю і іншими краями, тепер сидить на колінах, зветься холопом, дані від нього хочуть, життя не надіється, погрози мусить слухати“. Так відзначається сучасник про цей факт. Але те гірке почуття покори й обиди не підтягло Данилової енергії і не зломало його на душі. Заподіяна зневага стояла йому все на душі і він шукав місти. Войовничість, дикі рішучі інстинкти жорстокого ворога не дозволили йому провадити супроти нього опортуністичної політики. Він чекав лише догідної хвилі і хапався ріжних політичних комбінацій, щоби змити свою покору і пониження і розбити в прах татарську орду, яка стала плямою для українського народу.

В підготовці до боротьби почав він ставити нові міста, відновляти старі укріплення і будувати кріпости. Зі сусідніми державами нав'язував знову добрі відносини. З Угорщиною і Австрією увійшов навіть в родинні зв'язки. За посередництвом пани хотів дивинути цілу західну Європу проти своїх найповіших ворогів. Але результатом всіх тих великих заходів, зусиль і уступок було лише прикре розчарування. Крім буль і цілого ряду обіцянок не дістав Данило жадної допомоги. Одиноким пам'яткою зносин з Ватиканом остав тільки королівський титул і вінець, який вложив на Данилову голову в Дрогобичі 1253 р. папський легат Опізо і укоронував його на короля Галичини і Володимирії.

Татари довідавшись про заходи Данила, підрізали руками жорстокого і окаянного ватажка Бурундяка всі його смілі плани і погребали найдорожчу його мрію — боротьбу з хи-

жою ордою. Тяжка праця довгих років Данилових розвіла як дим, великий плям на будуче розв'язанні, надії бодай умерти свободним, не здійснилися. День 1264 р. рохорував ся прибитий горем 60-літній старець і умер в Холмі, де його також похоронено в катедрі Богородиці.

Коли кинути оком на весь час цієї невсипущої боротьби Данила за свою вітчизну з уграми, поляками, литовцями і татарською ордою, то дійсно треба подивляти його завзятість, витривалість і мужність, що він не спроневерився шій великій справі, не зійшов зі шляху до виткеної цілі, а йшов послідовно все вперед, доки не досягнув максимуму зі своїх політичних планів. Вправді довершити діла повні, піметити слези і зойки українського народу йому не довелося, але за це показав він грядучим поколінням, що знайти свою державу можна лише в огні і кривавих боях, що збудувати її можна тільки на згарині і руїнах ворожої сили. Він знав, що в життю кожного народу є моменти менших і більших невдач, які несуть зі собою затемнення на шляху народньої політики і народних змагань, але напружав всі свої сили, щоби оминути всяких криз і чим швидше добитися наново на шлях нормального життя. Данило переняв вірою в велике покликання свого роду, стояв чуйно на сторожі Сяну і Вислока, Вепру і Нарви, на Подільських степах і високих Карпатських шпильях зі заподіяним мечем в руці готовий кожної хвилі на розправу з ворогами в обороні рідного краю, Данило не фаталіст, що же спокійно своєї долі, але неугнаний борець, який в зав'язатих боях ломав ярмо неволі. Він не політичний раб, бо підданство ханам було тільки позірне, а міцний володар, якого рід засів на якийсь час на австрійським і литовським престолі. Його вплив у міжнародній політиці в Середній Європі був так значущий, що майже не було події, яка не носила би на собі знамя його політичного ума. Як такий володар не міг він вести опортуністичної політики супроти жадного ворога, навіть проти татар перед якими тряслася тоді ціла Західна Європа, але провадив все активну боротьбу. І хоч плями і замисли Данилові вповні не здійснилися, хоч не поталанило йому вибороти волю своему народові, звести свіжі кордони і зреалізувати ясні проблемски свої соборницьких змагань, то проте історія зачислила його до найкращих синів українського народу.

ЩОБ СПОВНИТИ ЯКІСЬ ОБОВ'ЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧАЄ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВ'ЯЗКІВ СВОДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВ'ЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ШІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОІХ ПРЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

ВИДАВЦІ ГАЗЕТ В АРГЕНТИНІ — ПРОТИ НІМЕЦЬКОЇ ПРОПАГАНДИ

(ОНА) — Аргентина є одиною країною в Південній Америці, де ще діють німецькі пресові агенції, що займаються нацистською пропагандою. Вони доставляють газетам в Аргентині новинки, статті й знімки — цілком безплатно. Багато газет консервативного настановлення такі новинки й статті друкує. Конгресовий комітет, що займався розслідуванням проти аргентинської діяльності чужинецьких агенцій вже кількама наворотами звертав увагу громадянства на шкідливу роботу ворожих краєві елементів, але націсти вже так тут розсілися, що це мало що помагало. Націстські агенти мають тут ще великі впливи і стараються використати їх для добра тоталітарного „фатерлянда“.

Демократичні й робітничі організації в Аргентині вже давно протестують проти шкідливої діяльності нацистських агентів. Вони скликали масові мітинги, уряджували публічні демонстрації і вислали до уряду петиції, щоби він пригрозив німецьким пропагандистам, які систематично деморалізували аргентинське громадянство. Але ніде правди діти уряд не слухав доброї ради провідників демократичних і поступових організацій. Навіть зібрані й представлені йому конгресовим комітетом конкретні докази про шкідливу Аргентині нацистську пропаганду, не зробили на нього враження. Німецькі агенти гуляють в Аргентині як дома. А в їх тут немало. Позіздилася з усіх країв Південної і Центральної Америки і морочать людям голови без ніякої перешкоди. Консервативні елементи і преса їх толерують і дають їм нагоду піднімати в згаду довіра до демократичної форми державного правління.

Видавцям газет в Розаріо вже цього забагато і вони рішили, що на надходячому конгресі товариства видавців газет в Аргентині, який відбувається в місяцю липні, ця організація буде домагатися, щоби аргентинська преса не тільки перестала друкувати ворожу демократичній країні німецьку пропаганду, але щоби публічно осудила всіх чужинецьких агентів, які постійно деморалізують публічну опінію в Аргентині в користь тоталітарних держав.

ЯКА ПЛАТНЯ НАШОГО ПРЕЗИДЕНТА?

Платня президента Злучених Держав є менша від платні хочби „найменшого“ короля, або навіть від платні деяких президентів приватних компаній.

Президент Рузвельт має річної платні \$75,000 і на видатки Білого Дому \$150,000; на покриття подорожних видатків \$30,000 — „дрібні“ розходи

\$5,000. — Разом \$260,000. — З цього президент мусить платити податок (передвоєнна стопа) \$18,780.

Втойже час президент Бетлегем Стіл Ко. діставав \$537,000, а президент Колумбія Бродкестинг Ко. \$187,000.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРІДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 39, повідомляє всіх своїх членів і членів, що пірний збори відбулися в неділю, 6 червня, в галі переконній, 34 Біч ул., точно в год. 2. пополуночі. Взяємо всіх членів прийти на час. Всі члени одержать чеки двайденді-будуть інші справи до вирішення. — М. Галькевич, секр.

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧИТЬСЯ В УКРАЇНСЬКИМ НАРОДНІМ СОЮЗІ.

Даром пробка ЗІЛЛА МІЛЕРТОН LAXATIVE

Тепер є небудна нагода для всіх, що терплять на недомаганні шлунока й випробували коштуваті дієти й зела, а не найшли полегші. Тим усім поручаємо спробувати даром Зела Мілертон, котрих не зарпорується ні паритися, а споживається в натуральній формі. Пожитті пробки переконаєтеся, як skutочно діють в недомаганні шлунока, як кваси шаука, гази, несправність, запір, брак апетиту, біль голови й інші недомаганні, котрі походять зо злого траплення. Щоби переконатися, пишійте по пробку.

Спеціальна Оферта по знижених цінах.

1 | \$1.00 за 1 коробку Мілертону
1 | \$1.50 за 2 коробки Мілертону
1 | \$2.00 за 3 коробки Мілертону

Питайте за імям Мілертон у вашій сусідній аптеці, а як там його не мають, то пишійте до:

J. S. MILLER, Inc., Dept. U., P. O. BOX 628, NEWARK, N. J.
Single package not sent C.O.D. Small postage stamps acceptable. Ці ціни важкі лише при замовленні просто з головного офісу.

EVERYBODY IN WAR BONDS

ДИСТАНУТЬ ЗАЯВТТЯ

ПОТРІБНО ЧОЛОВІКА
до праці при авіації часониссу (Mailor Wrapper). Головіється до адміністрації „Свободи“, 81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ПОТРІБНО ДОСВІДЧЕНОГО HEAD PORTER
від 8 години вечір до 5 годин рано в офісові будинку на долинній місті Нью Йорку. Надзвичайна нагода. Головіється під адресою:
145 WEST 45th STREET Room 500 NEW YORK CITY

ПРОДАЮ
ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ, САЛУНИ, БУЧЕРЦІ, ГРОСЕРНІ й ріжний родд бізнесу. Полагожую нотаріальні справи. Продаю ріжного родд аскурацію
PETER BARTKIW
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public
309 E. 14. St., New York, N. Y.
Phone AL. 4-8254

БОЛІНІГ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жили, болочкі ноги, флебіте (запалення жил), нмущкі або болочкі коліна чи істочки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

Лікує згрублені литки і котничі. Офісові години: щоденно від 1 до 6 вечір, в понеділки і четверги від 1 до 8:30 вечір, Пема урядових годин у неділю.

Dr. L. A. VENLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

ВІНДОКЛІНЕРСЬКИЙ БІЗНЕС
Куплю віноклінерський бізнес, від п'ять до сім соток дол на місяць. В єкідних стейтах. Хто має такий бізнес на продаж хай зголоситися листовно на таку адресу: 103,13 Z. E. c/o SVOBODA P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Д-р ВОЛОД. ГАШІЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066
Урядові години: Від 1 до 3 пополуночі, від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
і ще ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN
FUNERAL HOME
433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
383 Morris Avenue, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
заряджує погребамі по ціні ванільній як \$100.
ОБСЛУГА НАКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛІДЕЛЬФІО І ОКОЛИЦІ
STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: BErgen 4-5989 Phone: BAyonne 3-0540

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК
Залишивсь похоронити в БРОК, БРООКЛІН, Нью ЙОРК І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2565
BRANCH OFFICE & CHAPEL 707 Prospect Avenue, (cor. E. 185 St.) B R O N X, N. Y.
Tel.: MIdtown 8-6977

TARZAN, 4. 778. У кращому положенню.

AS THE CAPTAIN DREW HIS PISTOL, TARZAN'S KNIFE FLASHED THROUGH SPACE LIKE A STREAK OF LIGHTNING!

THE BLADE ACCURATELY HURLED, SLASHED THE HAND, HE DROPPED THE GUN!

TARZAN SWOOPED DOWN ON IT, EXTRACTED THE CARTRIDGES, THEN SMASHED IT AGAINST THE STEEL WALL.

"I DO NOT NEED FIREARMS TO DEAL WITH YOU SCURVY JACKALS," HE GROWLED.

Як капітан підняв револьвер, повітрям як блискавка блиснув ніж Тарзана.

Викинене цілком вістря попало в руку капітана. Револьвер випав з руки.

Тарзан схилився скоренько, пірвав револьвер, і вивіз з нього кулі. Потім відкинув револьвер до сталевій стіні.

„Пальної зброї я не потребу, як воюю зо шакалами“, він сказав.